

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

V. De peccatis commiſſionis & omiſſionis, eorumque variis gradibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

occidendum inimicum, quamvis in via furandi, vel occidendi propositum saepius repetat, non censetur nisi unum numero peccatum committere: secus vero, si hæc prior voluntas furandi somno interrumpatur, & postea renovetur & repetatur; tunc enim aliud peccatum numero distinctum committitur, ut docent supra citati auctores. Quod si numerus actuum illorum voluntatis interruptorum, & repetitorum tantus sit, ut illum inire moraliter impossibile sit; tunc satis erit in confessione temporis moram declarare, eo modo, quo dictum est, tract. I. hujus post. part. c. 5, sect. 14.

SECTIO V.

De peccatis commissionis & omissionis eorumque variis gradibus.

DOCET S. Thomas quæst. 72. a. 6. & ante illum docuerat S. Aug. lib. de perfectione justitiæ cap. 11. peccatum omne duobus admitti; si nimirum aut illa fiant quæ prohibentur, & hoc est peccatum commissionis; aut non fiant quæ jubentur, & istud est omissionis. Hæc est autem præcipua inter utrumque differentia: quod peccatum commissionis opponatur præcepto negatiuo, cuius est ea conditio iuxta doctrinam S. Thomæ 12. q. 33. a. 2. ut omni tempore obliget; peccatum verò omissionis opponatur præcepto affirmatiuo, quod non omni, sed certo tantum & determinato tempore obligat, ut plenius & distinctius infra in explicatione Decalogi declarabitur.

Iam circa peccatum omissionis obseruandum est, illud incurri, non solum quando quis aduertenter vult omittere id ad quod faciendum obligatur, iuxta illud S. Iacob. 4. *Scienti bonum facere, & non facienti, peccatum est illi*; sed etiam quando vult aliquid facere, ex quo secururam esse omissionem aduertit, aut aduertere potest aut debet: quæ quidem actio quatenus est causa peccati omissionis, est peccatum

peccatum, non tamen ab omissionis peccato distinctum, juxta probaliorem sententiam Theologorum, quam fuisse probat. Isamb. Ad qu. 71. disp. art. 4. & 5. unde sequitur in confessione satis esse, ut quis v. g. declaret se die festo Missam omisisse, nec ulterius teneri ad explicandum, quoniam actio illius omissionis causa fuerit, si actio illa ex se mala non sit.

Quod verò spectat ad peccatum commissionis, tres sunt præcipui illius gradus; aliud enim committitur corde, aliud opere, ut docet S. Thom. art. 7. & aperte constat ex scriptura: S. Matth. 15. *De corde exeunt cogitationes male & quæ coinquinant hominem*: Psalm. 14. *qui non egit dolus in lingua sua; nec fecit proximo suo malum*. Rursus peccata cordis seu purè interna tribus præsertim modis committuntur, cogitatione, scilicet, delectatione, & consensu in opus malum. Quòd enim sola cogitatione peccati possit, & quis advertenter & liberè opinioni alicui ab Ecclesia præscriptæ & damnatæ adhæret; per se patet juxta illud Sap. *Perversæ cogitationes separant à Deo*. Quòd item non modo consensus in opus aliquod malum, (de quo nullus ambigit) sed etiã quòd sola delectatio de ipso opere malo (quæ Theologi morosam vocant) sit peccatum, docet S. Thom. q. 74. a. 8, & cum illo Theologi omnes: & olim expressè S. Aug. lib. 12. de Trinit. c. 12. ubi sic loquitur: *Totus homo damnabitur, nisi hæc, quæ sine voluntate operandi, sed cum voluntate animum talibus oblectandi, solius cogitationis sentiuntur, se peccata, per mediatoris gratiam remittantur*.

Ratio; qua S. Doctor probat, hæc est; quòd talis est delectatio, quale est ejus objectum: atqui quando quis delectatur de opere aliquo malo prout malum est, objectum delectationis illius est malum: ergo delectatio illa erit mortalis; mortaliter quidem, si de re aliqua mortaliter male delectetur, ut cum quis cogitat de fornicatione, & advertente de illa sic cogitata delectatur: venialiter autem, si res illa sit solùm venialiter mala; ut cum quis cogitat, & cogitando delectatur de re aliqua otiosa.

Ex quo sequitur, quod si quis, non de opere malo ut malum est, sed de aliqua illius circumstantia quæ per se mala non est, delectaretur: v. g. si cogitans de homicidio alicujus hominis delectaretur, non quidem de morte illius, sed de modo quo mors ei illata est, seu de dexteritate homicidæ in homicidio perpetrando; non peccaret mortaliter, ut docet S. Thomas supra.

Est autem hic observandum 1. ad hoc ut delectatio de re aliqua mala sic peccatum mortale, duo requiri; quod rectè docet & probat Isamb. Ad quæst. 74. disp. 5. Primum est, ut homo advertat, non solum de tali re delectari, sed etiam delectationem illam malam esse & illicitam; vel saltem id adverterit, quando delectationi causam culpabilitate dedit. Secundum est, ut illam rationis advertentiam sequatur consensus vel expressus vel tacitus: ut enim rectè docet S. Aug. supra, illicitæ delectationes non solum per consensum expressum admittendæ non sunt, sed etiam, ut attigerunt animum, respui debent: unde secundum illius mentem peccatis, non modo qui delectationi alicui de re mala positivè seu expressè consentit; sed etiam is qui tacitè, id est, qui delectationem illam, cum possit reprimere, negligit: quod etiam docent Sanctus Antoninus & plures alii, quos citat & sequitur Vasques disput. 108. capit. 2.

Observandum 2. delectationes illas de opere aliquo malo, si coniungantur cum efficaci voluntate operis illius perpetrandi, ejusdem esse speciei cum ipsomet opere, si perpetraretur, juxta dictum Christi Domini S. Matth. cap. 5. *Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam jam machatus est eam* proindeque in tali casu declarandas esse in confessione circumstantias illas, quæ speciem peccati mutarent, si actu commissum fuisset; verbi gratia an de simplici fornicatione aut adulterio &c. delectatus fuerit. Quod si nulla subsit voluntas committendi tale peccatum, sed in solam delectationem feratur consensus, tunc probabile est (quod docent Vasques, Azotus, & alij apud Laymannum) Lib. 1. tract. 3. cap. 7. omnes

P 4 ejus-

eiusmodi delectationes eiusdem esse speciei, quando eodem & simili motivo oriuntur; proindeq; illum, qui sola cogitatione delectaretur turpiter, v.g. de fornicatione, adulterio &c. ex solo delectationis eiusmodi percipiendi motivo, ac sine ullo consensu in actionem ipsius peccati non teneri ad declarandas in confessione circumstantias personarum & alias similes, quæ peccati illius, si admitteretur, speciem mutarent; sed satis esse, si tantummodo ipsum in turpem cogitationem consensum multiplicet.

SECTIO VI.

Quanam sint cause peccatorum.

CERTVM EST causam primam & præcipuam peccati esse voluntatem, quæ à divinæ legis regula libere deflectit: ut enim rectè dixit S. Aug. Lib. de duab. anim. cont. Manich. c. 11. *Peccatum sine voluntate esse non potest: in omni mens apud se divinitus conscriptum legit: sed præter ipsam voluntatem sunt etiam aliæ quædam causæ ad peccatum moventes & inducentes tum externæ tum internæ: de quibus quæritur quanam illæ sint. Pro cuius quæstionis resolutione,*

Dicendum 1. duas esse causas externas ad peccatum moventes & inducentes, diabolum scilicet, & mundum. Atque in primis quod diabolus per suggestiones suas ad tentationes ad peccandum moveat & inducat ex scriptura manifestum est: Sap. 2. *Invidia diaboli mors introiit in orbem terrarum: 1. S. Pet. 5. Adversarius vester diabolus tanquam leo rugiens circuit, quærens quem devoret: ex qua mendiaci tentatione nulla sequitur in voluntate peccandi necessitas, sed remanet semper libertas & potestas illi resistendi, ut docet S. Thom. q. 75 a. 3. juxta illud S. Iob. 4. Resistite diabolo, & fugiet à vobis.*

Quod spectat ad mundum, si illius nomine juxta mentem